

Szondolat

Szerkeszti: Kemenes Lajos

TARTALOM:

*Jókai földjén • Európai zsidóhajsza
egy keresztény ujságíró ellen •
El Palesztinába • Szárnyak nél-
kül • Ady Endre elhanyagolt
sírja • Különleges zsidó-
viszonyok • Reflektor a
szabadkőműves páho-
lyok sötétjébe*

Megjelenik hetenként

*Budapest, 1920. évi
szeptember hó 2.*

II. évf. 36. sz.

*Előfizetési díj
negyedévre
50 korona*

*Kiadja a
Központi
Sajtó-
vállalat
R. T.*

ÁRA

• 4 •

Szombat

TIVOLI MOZGÓ

VI., Nagymező-utca 8.

*Naponta változatos
műsor.*

Előadások naponta 1/25, 1/37 és 1/39 órai kezdettel.

SCALA SZÍNHÁZ

Angol Park mellett.

Minden este 7 órakor Pálffy Boriska,
Magaziner Erzsi, Galetta Ferenc és
Gallai Nándor föléptével:

LYSISTRATA.

KERTMOZI (Városligeti fasor és Aréna-út sarkán.)

A LEGJABB AMERIKAI FILM-
SZENZÁCIÓ! **A HALÁL HIRNÖKE.**

Kalanderregény 4 részben és 30 felvonásban.

Első rész: **Üldözés életre-halálra.**

Előadások 1/28 és 9 órakor. Telefon: 11-47.

MOZIT akar berendezni villany- mészfény- vagy acetilénre?

Kérjen árajánlatot

HATSCHER ES FARKAS

kinematografiai szaküzlettől

Budapest, IV., Károly-körút 26.

Filmkölcsonzó! TELEFONSZÁM: 142-78.

Az irodalom szenzációja:

BANGHA BÉLA legújabb műve

**Magyarország ujjaépítése
és a kereszténység.** Ára 35.20 K.

Kapható a Központi Sajtóvállalat könyvkereske-
désében Budapest, IV., Duna-u. 6. (Klotild-pala-
tában, a Belvárosi kávéház mellett.)

JARDIN DE PARIS

Az előkelő világ szolid szórakozóhelye. Csupa
elsőrendű bel- és külföldi attrakció. Aranyas kert.
Elsőrendű konyha. Speciális uzsonnák.

FŐVÁROSI CIRKUSZ VÁROSLIGET. Telefon 55-55.

Minden előadásban este fél 8 órakor és

délután

4 órakor **HALÁLUGRÁS**

a cirkus tetejéről a 3 méter átmérőjű égő viz-

• • medencébe és a nagy műsor. • •

**A keresztény
magyarság
nagybankja**

Magyar Nemzeti Gazdasági Bank

ideiglenes helyisége

IV., Gerlóczy-u. 11. I. em.

Elfogad betéteket folyó-
számlán és takaré-
pénztári könyvecskére.

**RÉSZVÉNYEK ÁRA 105 KOR.
DARABONKÉNT**

Hansa cigarettahüvely vattával

HANSA CIGARETTAPAPIR

Gyártja:

NOVEMBER JENŐ

Budapest, II., Lövőház-u. 22/a. Telefon: 175-42.

Szondolat

Jókai földjén

— Tisza-Duna-közi emlékek —

(Első közlemény)

Nem azért átkoztam el a judaizált Budapestet versben és prózában, mintha nem érezte volna minden idegszálam tiz évén át *ennek* a Budapestnek mérhetetlen távolságát, borzalmas idegenségét mindattól, ami magyar s ami a magyar lélekben nemes, szép, művészi. De soha olyan erősen ezt a távolságot, ezt az idegenséget meg nem éltem, mint az idén, azokban az augusztusi napokban, amelyeket Kecskeméten és a környékén töltöttem: azon a földdarabon, amely szellemileg sokkal inkább Jókaié, mintsem Petőfié, a «hirös város» futólagos költőjeé. Az égbolt, a felhők, a föld, az életformák és mindenekfölött az emberek, az emberfigurák teljességgel Jókait lehelik, akiről sehol mélyebben nem lehet érezni, mint itt, hogy az ő egész regényvilága mennyire nem volt földtől elrugaszkodott «romantika», hanem sajátos, édes, könnyesen nevetető és pompásan ere-

deti, a gép-civilizáció korma, füstje fölött magasan lebegő uri valóság, amely persze olyan mértékben vált hovatovább kómikus és érthetetlen idegenséggé, amilyené a «gettó és prairie» szellemével egyre kegyetlenebbül megmérgezett kővárosban minden faji szépség és emberi sokszögűség szédületes ütemben hidegedett és tervszerű «radikalizmussal» hidegítettett. Ma még a benyomások olyan özöne káprázik bennem, hogy igazán csak kusza sorokat vethetek papírra s a gátló okoknak sokasága teszi tilossá, hogy magyar bőséggel és nyíltsággal beszélhessek magyar hallgatóknak. Pedig nem tagadom, mindössze két hetet töltöttem azon a vidéken, csak-hogy Pierre Loti nem szimatolhattott bele mélyebben a baszk föld rejtelseibe, mint amilyen erősen szimatoló orrom «megkapta» ennek a tájnak titkait. (Nincs természetesebb mint az, hogy Pierre Loti a «műveltségünkhöz» tartozik, ellenben ez a föld és ennek népe nem, hiszen erről a népről Páris, London, Berlin nem tud. Budapest pedig a «jogrend» nevében olyan fölényesen és szegyenkezve néz rá, mint a legutóbb fölfedezett majomformájú afrikai népre, és az Alliance Israelite szellemi baedekerjével kalauzoltatja magát errefelé, egyszerűen azon oknál fogva, hogy ami magyar s evvel a magyarságával

Szondolat

százszor különb, izesebb, eredetibb és kulturább minden judeopesti zagyvaléknál és ötkrajcáros álkulturánál, az még mindig alsóbbrendű a legutolsó szépernői giccsnél). Naplójegyzeteimből csak néhányat adhatok, s nem éppen a legérdekesebbeket.

*

Kecskemét a megszállatlan Magyarország szellemileg (s végre is: ez a lényeg) sokkal inkább fővárosa, mint Budapest, s ezt kimondom annak ellenére, hogy a közepében itt is szerencsétlen épületeket teremtett a szabadkőműves-liberális Kada Elek érája, amely ég tudja milyen szépséget látott a gettó és magyargatya stílusának valaha divatos és nemzetinek vélemezett elegyítésében. Abból a liberális multból van itt egy pompás kép: Lechner Ödön színes, lelkes városházával szemben — amely különben a tér képtelen elrendezése miatt sehogysem érvényesül a maga teljességével — ott hivalkodik az éktelen, gigászián hagyománytetejű zsinagóga, amely a maga tolkodásával kegyetlenül érzékelteti azt az időt, amikor az ilyen képen a «felekezeti békét» látták, nem pedig az egyik (és mindig ugyanazon) felekezetnek diadalmos prepotenciáját az uralkodónak látszó, de rég lecsuszott fajtával szemben. Ez a zsinagóga önmagában is olyan izléstelen egyébként, mint az a Kossuth-szobor, amely a városháza előtt éktelenkedik, s amelynek főalakja kétségbeesetten mutogatja az előtte guggoló, Rodin-utánzó töprengőnek, ugyan ne gondolkozzék már annyit, hogy hol is az a városháza, hiszen ott van egyenest szemben vele! Effajta idegenségek kétségtelenül bőven akadnak Kecskemét városképén, (Stadtbild, az Isten bocsássa meg!), amely a szervesetlen fejlődés

szörnyűségét épp úgy mutatja ódon, nemes és bitangul amerikanus házáinak keveredésével, mint egy egész sereg más magyar városunk, — de ezen a képen épp úgy nem szabad eltájékozódni és végleges véleményt alkotni, mint a város életének egyéb liberális nyulványain: mondjuk többek közt a szabadkőműves-együttműködésen, amely itt is virágkorát éli. Az igazi, a néha hamis fölszín alatt lüktető kecskeméti lélek mindezeketől idegen, — s alkataban a Jókai-lélek alkata, leszármazásában a tatár-török-görög keveredésen győzelmes magyar fajta, aktuális nemzetpolitikai viselkedésében pedig a két zsidóforradalom rettenetes tanulságait nem feledő, azokhoz igazodó, egész testi-lelki habitusában a Héjjas-féle magyar. S ezzel értem a legmaibb és legérdekesebb Jókai-témához, amely természetesen nem csak (sőt nem is főképpen) Kecskemétre vonatkozik, hanem még erősebben Kecskemét környékére, s amelynek legtokéletesebb, vezéri paradigmája a Damjanich-utcai Héjjas-család.

*

A Héjjas-név 1919. november óta sürüen szerepel Kecskeméttől Budapestig, Kassától Kolozsvárig és Newyorktól Tokióig: szeretet, büszkeség, remény, irigység, félelem, düh és rágalom hullámszik körülötte. A bécsi emigráns patkányok lapjai tajtékzanak említésekor, pedig nincs számuk, amelyben ne emlitenék. Othonkör-beli honfitársaik elsápadnak, s ha csak milliomodrész is igaz volna állításaiknak, úgy kellene a kecskeméti Héjjas-portára gondolni, mint egy sötét, vad középkori fellegvárra, ahonnan egy condottiere-csapat készül lecsapni zsoldoskatonáival mindenre, ami «kultura» és mindenkire, aki nem kulturember

Szombat

ugyan, de annál inkább zsidó. «Héjjas Iván csapataival Budapest ellen vonul.» «Héjjas Iván fegyvert rabolt Fürstenfeldből.» «Héjjasék így, Héjjasék úgy». Nos, megnéztem ezt a borzadályos fellegvárat, kezeimmel megtapogattam a Héjjas-család patriarcháját és semmi vér ki nem esordult a kabátja ujjából, beszéltem, egy asztalnál ültem a hat Héjjas-fiúval, találkoztam négy nővérük közül kettővel, ültem jobb kéz felől nemes, uri édesanyjuk mellett, és sem engem meg nem ettek, sem zsidó nem volt szervirozva az asztalukon, sem kézigránát meg rohamkés nem volt az oldalukon, hanem igenis megismertem egy szeretetreméltó, kedves családot, amelynek egész életét mintha Jókai regényjegyzeteiből tépték volna ki, és amelyet ezer egyéb Jókai-vonás mellett a föltétlen, az önfeláldozó, halálos hazaszeretet dominál. A borzadályos fellegvárból egy hatalmas, földszintes sárga háztömb lett a Damjanich-utcában (emeletét a földrengés után le kellett bontani, — ez volt az a földrengés, amely után egyik budapesti zsidó-ujság kiküldött munkatársa megírta, hogy nem is volt az komoly földrengés, csak a kecskemétiak akarának zsarolni az egész hirrel, a dús-gazdag kecskemétiak!), a kecskeméti Pinceszövetkezet háza, amelyben Héjjas Mihály igazgató lakik. A háznak csupa vakablaka van a Damjanich-utca felől, az udvarán hordók tornyosulnak, a kapuval szemben pedig külön hevenyészett épület áll, a «Rákóczi-pince», benne egyetlen hordó, a Rákóczi-hordó, fából, beton-alapzaton, ürtartalma: 820 hektó, a közepére II. Rákóczi Ferenc életnagyságu mellképe van kifaragva. Ebben a házban — amelynek kapuján nincs nap, hogy vendégek kocsija vagy autója be ne fordulna

— lakik Héjjas Mihály, a patriarcha. 60 éves, jovialis kövér férfi, profilja tisztára török, arcából szakadatlan mosolygás árad, mint egész természetből, mozgásából az a szivderítő bonhomia, mely nyomban Jókaira és Mikszáthra eszmélteti a megfigyelőt s amely rögtön lefujja a pesti rabmagyarról a füst, a korom városának nyomait.

Héjjas Mihály bátyánk nem szegény ember, szorgalmas munkája épp úgy megtermi gyümölcseit a Wertheim-szekrényben, mint künn a szöleiben, földjein és gyümölcsöseiben, — de gazdagsága igazán «közkincs», mert nincs az a közérdekű dolog, amelynek szolgálatában az elsők közt nem volna adakozásával, s Horthy Miklós bevonulásakor nyolcszáz kecskeméti szegény jutott bőséges ebédhez és egy-egy kenyérhez. Házában olyan vendégjárást láttam, hogy ha megkérdeznének, mikor szeretnék meghalni, azt felelhetném rá: majd azon a napon, amelyen a Héjjas-háznál nem lesz vendég. Távlabbi terminust aligha mondhatnék. Hét fia közül öt volt a háboruban, — a nábobnak módjában lett volna egy-két fölmentés, de a fiuk hallani sem akartak róla, és az egyik kecskeméti temetőben Finta Sándor megkapó emlékműve hirdeti, hogy az egyik Héjjas-fiu ott fekszik az olasz fronton. Héjjas Tibornak robustus mellén ott van a nyoma annak a hátlövésnek, amely hajszálon mult, hogy a gerincét szét nem zuzta, és Héjjas Mihály nem győzött a feleségével Brünnebe, Laibachba, Körmendre utazgatni Kecskemétről, beteg katonafiait látogatni, akik a kórházból aztán megint a frontra mentek. S ennek a jóságos embernek, akit Kecskeméten és széles környékén csak szeretni és tisztelni tudtak, aki többet áldozott a hazáért, mint ezren mások, a vörös világ-

boldogítás elől menekülnie, bujdosnia kellett, — maga sem tudta miért, és a jó emberek naivitásával kérdezte akkor: «minek meneküljek, hiszen nem vétettem én embernek soha?» Alig tudták megmagyarázni neki, hogy ez mind nem számít az «ujvilágrend» zsványainak. Felesége, ez a szelid, jó, nemes uriasszony öt háborus esztendő gyermekföltő izgalmai után vele ment a bujdosás szenvedéseibe, amikor azt sem tudták: magukat féltsek-e vagy másfelé bujdosó gyermekeik sorsán aggódjanak-e inkább? Négy fiukra ki volt mondva a vörösök halálos ítélete, egyikük — Tibor — börtönbe is került (fiatal menyasszonyát is egy napra utcai ringyók közé dobták), s nem ő rajta mult, hogy a börtön udvarán föl nem kötötték a többi «burzsuj» mellé. Most a szenvedések elmúltak, nekik és a fiuknak sikerült megmenekülniök, de elfeledhetik-e a szülők és a gyermekek, hogy mit kellett szenvedniök tisztán a jóságuk, a hősiességük és olthatatlan hazaszeretetük miatt?

Nos, és a «rettenetes» Héjjasfiuk: Aurél, Iván, Tibor, Endre, akik mögött a szelid, lányos arcu Jenő és az ötödik gimnazista János következik? Róluk külön kell szólni, s azután az ő népükről, a Tisza-Duna közének magyarjairól, akik — én mondom, Tuladuna elesküdt szerelmese — e pillanatban jóval többet jelentenek a magyar megújulásnak, mint Tuladuna a maga kétségtelen, de jórészt már elmúlt érdemeivel.

Lendvai István.

Európai zsidóhajsza egy keresztény ujságíró ellen

A szegedi Löw-ügy újabb szenzációi — Egy kiutasítás története
— A perfid Bécs

A nemsokára főtárgyalásra kerülő Löw-ügyet a zsidóság tudvalevőleg első perctől kezdve nem egy hazaáruló zsidóember és

egy hazafias keresztény ujságíró ügyének fogta fel, hanem magát az *összszidóságot*, a zsidóság minden országgra kiterjedő nagy nemzetközi egységének érdekeit látta megtámadva benne. A Löw-ügy nagy ügy. Így érthető meg, hogy Löw Immanuel szegedi főrabbi leleplezésének nyomán éles malac-riccsanással jajdult fel minden pesti zsidó ujságíró, sőt a bécsi, berlini, párisi, amsterdami, amerikai és ausztráliai sajtó is nyomban védelmébe vette Löwöt és reprodukálta a leleplező, puritán *Hollósy* Sándor személyére szórt összes rágalmakat. Talán nem kell az olvasót emlékeztetnünk arra, hogy a leleplezést követő napon *Hollósy* Sándor és az *«Allgemeen Handelsblad»* Budapestre küldött embere, *Nypels* György, felmentek a nemzetgyűlésre, ott *Nypels* György előkelő tanuk előtt, *Huszár* Karoly, *Vas* József, *Milotay* István, *Kádár* Lehel, *Komaromy* János előtt a legteljesebb mértékben megerősítette

mindazt, amit előző napon Hollósy Sándor előadása alapján a «Nemzeti Ujság» egy szenzációs reportban megírt. Ekkor merült fel *egy eddig eléggé nem méltatott érdekes momentum.* Az izgatottan beszélgető társaság mellett elhaladt Strasser József dr., a «Pester Lloyd»-nak, a zsidó öntudatot legtöbb intelligenciával, legnagyobb raffineriával hordozó budapesti ujság parlamenti tudósítója. Strasser József dr. ügyvéd, a lipótvárosi Strasser és Tsa bankbizományos cég beltagja, s vezércikkíró, öreg zsidó oroszán Vészi József mellett a «Pester Lloyd» tényleges szerkesztője, a társaság mellett elhaladtában odaszólt Hollósy Sándornak:

— *Das haben Sie gegen das Judentum gethan. Das werden Sie büssen.* (Ezt Ön a zsidóság ellen cselekedte. Megkeserüli!).

Első pillanatra ez a fenyegetés nem látszott komolynak. Pedig az volt.

Találkozás dr. X-szel

Pár nappal utóbb Hollósy találkozott az utcán egy régi zsidó ismerőseivel, dr. X. ujságíróval. Mint legnagyobb aktualitásra, nyomban a Löw-ügyre terelődött a szó s Hollósy többek közt azt a kijelentést tette, hogy szeretné, ha Löw rabbit agg korára s tulfűtött, talán nem is egész komolyan vehető temperamentumára való tekintettel nem büntetnék nagyon súlyosan. Dr. X. erre hirtelen hévvel a következőket felelte:

— De csak büntessék minél jobban. Nekünk zsidóknak kell ez. Akármilyen hazaáruló volt Löw rabbi, nekünk martirunk lesz. Martirokra szükségünk van. Pár év múlva ki fog szabadulni a börtönből s akkor elfogjuk árasztani bőséggel, pénzzel, szeretettel.

Hollósy elámulva hallgatta ezt a beszédet.

— De tudja, mi lesz viszont az Ön sorsa? — folytatta dr. X. — Elmondom. Teszem, Ön Párisban él és checket kap hazulról. Elmegy a Credit Lyonnais-hoz és benyújtja. A pénztáros azt feleli, hogy nem fizetheti ki, mert Budapest-ről még nem jött meg az *avisó*. Két nap múlva elmegy a bankba ismét. A válasz ugyanaz. Egy hét múlva a válasz ismét csak ugyanaz. Ön nem csügged, elmegy újból. Ekkor végre azt válaszolják, hogy az *avisó* ugyan megjött, de *a banknak nincs pénze*. Vagy elmegy Ön egy postahivatalba s felad egy levelet ajánlva. Felveszik. Ez a levél *nem érkezik meg a rendeltetési helyére soha*. — Bemegy Bécsben egy cipőüzletbe s vesz egy pár cipőt. Kifizeti, a cipőt becsomagolják s megkérdik hova küldjék. Ön megmondja: Hollósy Sándor címre, Hotel ez és ez. «Rögtön felírjuk» — mondja a boltos és félrevonul. Sugdolódik pár perccel segédeivel és véletlenül jelenlevő sógorával, aztán kijelenti, hogy «sajnálattunkra ebből a számból ez az utolsó cipőnk s én nem tudtam, hogy ez is már el van adva, méltóztassék talán más üzletben vásárolni. Itt van közelben Herzmann és Társa. Nagyon szolid cég, ajánlhatom. Ich empfehle mich, habe die Ehre. Udvariasan beteszi a boltos az ajtót, aztán fut a telefonhoz és értesíti a Herzmann és Tsát. — Kedves Hollósy ur, fejezte be dr. X., Önt a zsidók végig fogják üldözni egész életében.

A bécsi kiutasítás

Hollósy eztán rövidesen visszautazott Bécsbe, ahová hivatása köti. Bécsi tudósítója ugyanis a hollandi kath. Maasbode-nak, egy francia és két belga

katholikus lapnak, azonkívül levelezője a *Nemzeti Ujság*-nak. Bécsben egész furcsa helyzetet talált. Utóntfélen azt tapasztalta, hogy ahol eddig semmi akadályja sem volt, most sziklák gördülnek eléje. Utcán ha járt, gyanus emberek követték. Megesett, hogy rokonával a kávéházban ült, egyszerre megáll a kávéház előtt négy ismeretlen ember s a nagy ablaküvegen keresztül egyik ép ő rá mutogat. A németnyelvű bécsi zsidó ujságokkal és ok nélkül egyre-másra kiszerveztették. A bécsi magyar nyelvű kommunista lapok, mihelyt Pesten a tyukszemükre léptek, a bécsi Hollósyn ütöttek egyet. A *Bécsi Magyar Ujság*, melynek Gábor (Greiner) Andor a főmunkatársa, a hitelesség minden látszatával felszerelt apokrif leveleket közölt, melyben *Hollósyt* a saját édesapja gyalázza le a sárga földig s jelenti ki, hogy többet nem akar tudomást venni a fiáról. Két nappal utóbb kétségen felül álló megállapítást nyert, hogy a levelek *hitvány hamisítványok*.

Hollósy bátor és tisztánlátó ember, de ami ezután következett, arra minden tisztánlátása mellett sem volt elkészülve. Hivatalos értesítést kapott arról, hogy *Bécs város területéről ki van utasítva*. Miért? Bécs városának vallási nyugalma érdekében. *Hollósy* ekkor felvettette magát bécsi követtségünk tisztviselői karába s mint ilyen az exterritorialitás jogának élvezetébe lépett. Nemzetközi, régi uzus alapján Bécs városa tovább nem üldözhetette. Mit tettek erre a bécsi külügyminisztérium vörös maskarába bujt nagyságai? Egy ártatlannak látszó átiratban létszámkimutatást kértek a bécsi magyar követtség tisztviselői karától. Miután ez a kimutatás hirtelenében s

a régi tisztviselői status alapján készült, *Hollósy* neve véletlenül kimaradt belőle. Csak ez kellett. Még a kimutatás megérkezésének órájában *Hollósyt* *ujból kiutasították*. Most már *Hollósy* otthagyta a császárvárost. Maradhatott volna bizonyos újabb diplomáciai eljárások árán, sőt — amilyen rend most Bécsben van — azok nélkül is, de miután a félvörösre festett, koplaló, hangulattalan Bécsben ugysem nagy gyönyör az élet, inkább *elutazott*. Más világ lesz ott ugy is *rövid idő múlva*.

Nypels második vallomása

Budapestre visszatérve *Hollósy*, érdeklődni kezdett az iránt, mi igaz abból a kolportált hírből, hogy *Nypels*, aki annak idején a vizsgálóbíró előtt Löw rabbi ellen *teljes mértékben terhelő vallomást tett*, nemrégiben ezen a vallomásán *változtatott*. Megtudta a következőket. *Nypels*, akit eddig lapja, az *Allgemeen-Handelsblad* sohasem küldött *másodszor is olyan országba, ahol már egyszer, röviddel előbb járt*; a Löw-ügyben tett első vallomása után két hónappal váratlanul megjelent Budapesten, egyenesen dr. Baracs Marcelhez, Löw rabbi rokonához és védőjéhez sietett, azután vele együtt felkereste a vizsgálóbírót s első vallomását — nem tudni milyen okokból — szőröstől-bőröstől *visszavonta*. Ez után a ténye után gyorsan, mintha félne, elhagyta az országot.

A Löw-ügyben evvel *jelentős fordulat történt*. Idáig ugyanis két terhelő tanu volt Löw ellen, most csak egy van, *Hollósy*. A másik visszavonta eskü alatt tett vallomását. *Löw rabbi helyzete, vélük legalább a zsidók, evvel jelentékenyen enyhült*. Majd meglátjuk.

Epilógus

Valami nagy szövevény, valami pokoli mahináció, föld- és vizalatti határokön láthatatlanul átnyuló titkos és rendületlenül szivós, gonosz erök működése tárul sejtelmes konturokban az ember szeme elé, ha ebbe a Löw-ügybe belenez. Schopenhauer írta valamikor, hogy *a német zsidóhoz közelebb áll a portugal zsidó, mint a német birtokos*. Ehhez csak nemzeti alapon volna köze, ahhoz vallási és faji kötelékek vasláncra fűzi. A Löw-ügyben is, úgy látszik, a nemzetek elmulását túlélő s vasláncokkal összekovácsolt zsidó szolidaritás dolgozik minden nyílt és titkos eszközzel. Vigyázzunk. Ez a pör a magyarság és a zsidóság erőpróbája lesz. És arra a derék, áldozatkész, puritán emberre, aki a Löw-ügyben a zsidó hazaárulásról a leplet lerántotta, úgy órködünk, mint aki keresztény és nemzeti becsületünknek áll oltalma alatt. Ez az oltalom ne legyen lyukas háló, hanem ércpajzs.

Péterfia Kálmán.

El Palesztinába

Levelek jönnek Palesztinából. Kivándorolt magyarországi zsidók küldik hozzátartozóikhoz a *«hazai»* híreket. Némely irásnak határozottan mulatságos részletei vannak.

Egy eionista szabó *Jaffa* külvárosáról, *Tel-Avid*-ről például azt írja, hogy: «nagyon szép kis helység, olyan mint egy kedves kis magyar város.» Székesfehérvárhoz hasonlít *Tel-Avid*.

Szegény szabóoska panaszkodik, hogy *Jaffában* sok a szabó, ezért *Jeruzsálembé* kellett költözködni. De ott is bajok vannak, kevés a munkaalkalom. Egyelőre a *Mizrachi* embere adott neki néhány fontot, melyet ráér visszafizetni, ha majd lesz munkája. Aztán így folytatja:

— Mult héten hivatott *Lichtenstein* nevű magyar szabó, nagy tisztelet van, *de nem akartunk nála dolgozni, mert egy kuruc ember.*

Lichtenstein ur kuruc! Egy kuruc ember! Szabóink még *Jeruzsálemben*, sőt *Lichtensteinben* sem szíveli a kurucokat s inkább egy drogériásnál vállalt munkát. Ellátásért és másfél fontért csütörtökön, pénteken és *vasárnap* dolgozott.

Egy eionista mérnök levele június 26-áról kelt. Nagyon megelégedett, munkája is van már. Aztán így folytatja:

— Ami az elhelyezkedésünket illeti, úgy szólván mindenki a segítségünkre van, mindenki támogat. *A földolog azonban az, hogy itt tényleg itthon vagyok.* Bárkihez elmehetek, szívesen segít, hivatalban szívesen járnak a kezünkre, az angolok *salommal* köszöntik az embert.

Egy másik, *Grüner Márkus* nevű, valószínűleg lelkesedik:

— Csak jót írhatok innen, itt nincs élelmiszerhiány, mindennap fehér kenyeret eszünk. Hála Istennek, szépen boldogulok, jó és igazi zsidó életünk van itt. Le sem írhatom a boldogságomat, hogy itt vagyok, ezen a szent földön. Ott voltunk svuószkor a *Kószel-Maárovinnál* és lagbaómerkor elmentünk *Rabbi Simon Hacadik* sírjához. *Ismétlem csak, hogy aki csak tud, ha szegény, ha gazdag, tegyen meg mindent, hogy kikerülhessen ide, Erec-Jisraélbe, élni és örülni.*

Az eredeti leveleket nem láttuk, egy cionista lapból vettük hírüket, propaganda célokra azonban bizonyosan alkalmasak ezek a vidám palesztinai üzenetek. Közlésükkel a legnagyobb készséggel járulunk hozzá mi is propagandájukhoz. El Palesztinába!

Szárnyak nélkül

— *Hogy pusztult el a magyar aviatika?* —

Hol vannak az égről a repülőgépek? Hónapok mulnak el anélkül, hogy egyet is látnánk. Annakelőtte pedig a levegő sűrű volt tőlük, fenn ötszáz méterre, vagy ezer méterre, vagy még magasabban magyar fiuk ültek felhők taráján és gyeplőt vetettek a szeleknek. Ugy megszoktuk őket, mint az égi madarakat. Voltak akik alant repültek, mint fecskék vihar előtt, voltak tréfás verebek is, de voltak kőszálsasok és karvalyok, nagyszerű magyar hadipilóták, akik a repülőtérről egyenesen a harctérre irányították utjokat. Egyetlenegyét se lehet belőlük látni, az égbolt levegőjét nem paskolja a szélhadaró és pompás szárnyak nem hasítják többé a szeleket. Budapest égboltja elhagyatott, csak a felhők usznak rajta, mint hinár poshadt állóvizben.

Annyi bajunk volt eddig, hogy nem is értünk rá foglalkozni a magyar aviatika nyomoruságával. De ami történt vele, az annyira felháborító és szomorú, hogy iskoláinkban kellene tanítani, tankönyvekben kellene megírni, miként nem szabad sáfárkodni egy nemzet javaival és micsoda leirhatatlan bűnhődés éri azt a nemzetet, mely vezetőszerepeket enged át gyengeelméjűeknek és hitványaknak.

Kalmár Mihály aviatikus, hadipilóta beszéli el nekünk a magyar aviatika utolsó napjait. Ma már tudniillik nincs is magyar aviatika. Hatvankilenc kiváló repülő, harcedzett, ügyes és leleményes aviatikus szomoruan ténfereg itten, gyalog és villamoson jár, nem tud repülni és tudását nem hasznosíthatja, nem adhatja oda nemzetének. Az a rengeteg millió, melyet a magyarság a repülésre költött, máról-holnapra kárbaveszett. *Albertfalván, a repülőgépgyárunkban, anyag, felszerelés híján most teknőket gyártanak.* Jókai a Jövő század regényében megálmodta, milyen délceg és nagyszerű légi katonák lesznek a magyarok és hogy vezetnek majd a levegőben is. Álma beteljesedett. A háboruban csakugyan elől repültek a magyar aviatikusok, sok diadalmas és híres ütközetet ők nyertek meg, összenőttek a repülőgéppel, mint a huszárok a lovukkal. Ebben a pillanatban a magyar fiuk nem repülhetnek, *minden gépünket elvitték a románok, még a felszereléseket, a gépalkatrészeket, a szárnyakat és szögeket, a léghadarókat és a magasságmérőket is összezsomogolták és hosszú-hosszu vonatokon elcipelték Bukarestbe.* Repülőnk pedig várják a jobb szerencsét, darvadoznak szomoruan, a földön kusznak, mint rovarok, melyeknek kitepték a szárnyát.

A repülő még most is szárnyakkal ékített sapkáját viseli és szomoruan legyint kezével:

— Mindnyájunknak könnybe lábad a szeme, ha erre gondolunk. A vörösök semmit se tettek azért, hogy megmentsék repülőparkunkat. Azon a rettenetes napon, mikor a románok Budapest felé kocogtak, mi összegyűltünk a repülőtéren és azon tanakodtunk, hogy mit tegyünk? Elhatároztuk, hogy

Szindolat

saját felelősségünkre el fogunk repülni. Parancs az elszállásra nem érkezett. Összegyültek a repülőgépek, mint a fecskék Kisasszony-napján, hogy a román betörés idejére jobb hazába szálljanak, Dunántulra, ahol akkoriban már a nemzeti hadsereg szervezkedett és biztos hajlékot adhatott volna nekünk. Mindenütt fejetlenség volt. Egyesek azt hangoztatták, hogy maradnunk kell itten, semmi bántódásunk nem lesz, sem nekünk, sem repülőgépeinknek.

— Nyolc repülőgépnél sikerült is elszállnia. Ezek a Dunántulra repültek. Mikor ezt a románok megneszelték, *állandó tűz alá vették a repülőteret.* Minden pillanatban srappellek fütyültek fejük felett, melyek a fölszállást akarták megakadályozni. Fönn a magasban, miután már szárnyra keltünk, semmit sem árhattak volna, de lenn a földön a repülőgép gyámoltalan és nemcsak életünket tettük volna kockára, ami kötelességünk lett volna, *de összes gépeinket is.* Így közeledett felénk a végzet. Megérkeztek a románok és első dolguk volt látogatást tenni nálunk, azonnal zár alá vették az egész repülőteret az ántánt parancsára és napról-napra *hosszu vagonokban szállították el megbecsülhetetlen értékű anyagunkat, mely ma több milliárdra rughat,* nem beszélve arról, hogy egyáltalán nem is lehet már kapni. *Mindnyáján sirtunk, mikor szétszedték hangárjainkat is.* Eszünkbe jutott az a nap, mikor — még a békében — itt Budapesten szentelték fel a magyar eget a világ összes aviatikusai, a világ összes repülői. És ökölbe szorult a kezünk, hogy elvették a magyar szárnyakat.

— A románok természetesen mindent elkövetnek, hogy magukhoz édesges-

senek bennünket, mert nekik repülni nem voltak. Egyetlen egy román aviatikus merészkedett felülni a rákosi repülőtéren egy gépre, de *oly ügyetlenül kormányozta, hogy azonnal leesett és szörnyet halt.* Nem akadt magyar aviatikus, aki elment volna a románokhoz. Most elvitték összes gépeinket, azt a nagyszerű hosszujáratu gépet is, melyen *Szamuely Tibor annak idején Budapestről—Moszkvába és Moszkvából—Budapestre repült.*

— A magyarok nagyszerű repülők. Különösen az olasz fronton volt jó hírük. Ha nem volt benzin, sokszor átszálltunk az olaszokhoz, *megtöltöttük benzinnel a tartályt és visszazálltunk.* Ismertek bennünket, becsültek és félttek tőlünk. Román megszállás alatt egy olasz aviatikus tiszt Budapestre jött. Elmesélte, hogy egyik napon közelharcban megsebesült a levegőben. Magyar gépről lőttek rá. A pontos dátum után megállapította támadóját, aki magyar fiú volt, nagyon összebarátkozott vele. A magyarok még a front összeomlása után is hűek maradtak a gépükhöz, akkor, mikor a csehek és jugoszlávok szinte naponta repültek át az olaszokhoz, és cinikus táviratokban közölték a hadseregparancsnoksággal, hogy szerencsésen megérkeztek Itáliába.

Ady Endre elhanyagolt sirja

Szeretném mind-azokat, akik 1919 elején azt sóhajtották, nyögték, jajgatták, üvöltötték, hogy Ady Endrével a magyar glóbusz egyik legtüneményesebb zsenije lépett a halhatatlanságba, — szeretném mind a sok esztétát, fiók-Ady-költőcskét, diákot, lipótvárosi kékharsnyát, «rajongó adystát» elvezetni a vatesz sirjához, hogy lássák: milyen sirban pihen Ady? Lássák meg: a magyar lángész sorsa halála után is keserű. Eddig azt hittük, csak az élete van a pokol színeivel bemázolva, azt gondoltuk, hogy temetni szépen tudunk s gyönyörű, vigasztaló elképzeléseink voltak a «hálás utókor»-ról. Adyt még szépen temetni sem sikerült, az utókorról pedig alább meg fog bizonyosodni, hogy keblében a «márványszívű örög»-öt hordozza, ahogy Shakespeare a hátlátlanságot nevezte.

Mikor Ady meghalt, mindenki — magánemberek, irodalmi társaságok, politikai pártok — magáénak hirdette őt s verekedtek, hogy melyik testület temethesse el azt a költőt, akit az értékelő Károlyiék előbb «a nemzet költője»-vé, majd «a nemzet halottja»-vá magasztaltak — holott Ady a nagyon keveseké volt és lesz mindörökké.

S csináltak egy olyan kaotikus, kegyelet-sértő temetést, amely valósággal kulturbotrányszámba ment.

Mindenféle népség toladott a Muzem előcsarnokába, oszlopai közé, lépcsőzetére. Benn a ravatalnál a Kunfiak, Jászik, Biró Lajos-ok, Pichler-ek szavaltak fölmeredt szemekkel, hogy: «Te a mienk, a Vezérünk voltál!» A galileista zsidókölykök üvöltöttek rá áment. A koporsó mellett cukorbárá Hatvany Lajos merevítette magát fényképész-pózkodba, holott szegény Ady utálta, leköpte a Hozzá-dörgölődző zsidókat, akiktől a fajtáját féltette. (Lásd politikai verseit.) Ezalatt az Arany János nyakába telepedő katonaszökevények, rongyos ruhájú «karhatalmi»-ak, tekintélytelenül ordítózó vörös-jelvényes rendezők olyan rendet tartottak a Muzem-kertben, hogy a lovasrendőrök bele-
tiprattak a tömegbe s a nagy rend miatt a költő özvegye alig tudott a koporsóhoz jutni. A temetőben is elzengtek még néhány éme-lyitően toladó beszédet, a hantot elborították koszorúkkal, viragokkal s — hazamentek.

Ady ottmaradt, s most már másfél éve ott van... Ott fekszik a «disz-sirhely» fene-kén, *süppedő hantján vádoló bujasággal burjánzik a dulva, fejfájáról a nevét és halála dátumát alig lehet kibetűzni, úgy lemosta az eső.* Körülötte a nem-zsenik csupa-márvány-, csupa-szobor-kriptákban, megható-szépen gondozott sirokban társalog-nak az Enyészettel.

Fájdalmasan kérdezzük, hol vannak a «rajongó adysták», akik olyan szájtépő lelkesedéssel szokták és szokják kimondani Ady nevét? Miért nem látogatják meg néha, pár szál virággal, a legdrágább hantot? *S miért nem gondoztatja a főváros a sirt?!* *Ez neki kötelessége lenne hivatalból (disz-sirhely)!* És főként: *mi van az Ady halála-kor a «rajongók»-tól egybegyűlt pénzek-
kel?* Akkoriban siremlékre, szoborra, min-denre gyűjtöttek. *Hol vannak a pénzek? Ki kezeli azokat?* Abból a nagy összegből talán rendben lehetne tartani a sirt, a köl-tőhöz, a művelt magyarsághoz méltóan. Mert a sir mai állapota szégyent hoz min-

denki fejére, akinek a magyar kultúrához köze van.

Végezetül egy kis enyhe, vigasztaló színt ebbe a szomorú cikkbe. A sirnál többször találkoztam egy fiatal leánnyal, aki kegyeletos kézzel, könnyes szemmel néhány szál virágot kötözgetett Ady fejfájára. Lizakofszky Margitnak hívják. Varróleány. Alfred de Musset-re gondoltam, akinek a sirját a párisi midinette-ek — s persze: más nők és férfiak is — egész évben feldiszipik koszorúkkal, virágokkal. Ó, franciák, ó, Musset! Jaj, magyarok, jaj Ady!

(bois.)

Különleges zsidó-viszonyok.

A Zsidó Szemle közli a következő hírecskét:

Zsidó döntőbiróság. A newyorki döntőbiróság (Jewish Court of Arbitration) megkezdte működését. A bíróság a legmodernebb jogi elveken épít fel. Első alkalommal egyes szervezetek és azok alkalmazottjai közti pereket intézett el. Az első kísérlet igazolta ily bíróságok felállításának szükségét. *Az általános bíróságoknak nincs kellő érzékük azon különleges viszonyok iránt, melyek a zsidó környezetben fennállanak.* A newyorki tapasztalatok alapján már nagyobb városokban Philadelphia, Boston, Chicago stb. hasonló bíróságokat fognak szervezni.

Hihetetlen. Még az Egyesült Államokban sem általános a «kellő érzék» a «különleges» zsidó-viszonyok méltánylásához. Az egész világ bárbar, nem tud felérni a népek-népek színvonalához. És ebben az egyben — akárhogy haragszik is érte a Zsidó Szemle — mégis csak egy színvonalon vagyunk a nyugattal.

Reflektor a szabadkőműves páholyok sötétjébe

(A szabadkőművesek a forradalom, a diktatura előharcosai)

Kezünkbe került a szabadkőműves páholyok fejének, a MOVE által nemrégiben feloztatott

Magyarországi Symbolikus Nagy-páholyának («Magnus Latomorum Hungariae Coetus Symbolicus») néhány hivatalos kiadási könyve,

füzete. Ezek az irások élénk fényt vetnek a szabadkőműves páholyok tervszerűen gyártott misztikus sötétségébe.

A legtöbb embernek fogalma sincs a szabadkőművesség lényegéről, céljairól, belső berendezkedettségéről, — nem is lehet, mert ezekről csakis a szabadkőművesek tudnak, kiket pedig legszigorubb becsületszó, sőt önelátkozás kötelez arra, hogy a szabadkőművesség titkaiból soha senkinek semmit el nem árulnak.

«A szabadkőművesség egy titok.» «Titok a szabadkőművesség, mert megnyilatkozásának rugói mindig titokban maradnak, sőt az érvényesülése is titokban történik.» (Gelléri Mór: «Huszonöt év a Királyi Művészet szolgálatában» c. könyv, 557. oldal.)

Vetítsünk egy kis reflektorfényt az egész világon elterjedt szabadkőművesség páholyainak sötétségébe, hadd lássuk: mik a céljaik, hogyan iparkodnak céljaikat elérni, s miért dolgoznak oly aggodalmas titkolódzással? Egy kissé magunkra fogjuk haragítani szabadkőműveseinket, midőn róluk írunk, mert «Alkotmány»-uk alaptörvényének 2. §-a kimondja:

«A beavatatlan sajtó útján általában, különösen pedig a beavatatlan hírlapokban tilos közölni mindazt, ami a szabadkőműves szertartásokra, — a nagypáholy és a védelme alatt álló páholyok beléletére vonatkoznak.

Valakinek szabadkőműves voltát, ha csak ő maga meg nem engedi, még a szabadkőműves sajtóban sem szabad közölni.»

Nos, bármennyire megharagszunk is a szabadkőművesek, leszünk bátrak egyetmást elárulni a «szertartás»-ukról, a páholyok beléletéről, leszünk bátrak néhány szabad-

Szövegek

közművesnek a nevét közölni, anélkül, hogy ők megengednék.

Magyarországon 1770-ben alakult az első szabadkőműves páholy. Hogy annak mi volt a célja, — nem tudjuk. A magyar kir. belügyminister által 1886-ban jóváhagyott a «Magyarországi Symbolikus Nagypáholy Alapszabályai»-nak 2. §-a szerint:

«A Magyarországi Symbolikus Nagypáholy célja a szabadkőművesség feladatainak előmozdítása.

A szabadkőművesség filozófikus, filantrópikus és progressív intézmény. Célja a közérkölciség, a művelődés és felebaráti szeretet terjesztése és jótékonyág gyakorlása. A szabadkőművesség kizár köréből minden politikai és vallási kérdést és tagjait a hazai törvények tiszteletben tartására kötelezi.»

De nemcsak az alapszabályaikban, hanem minden a nyilvánosság számára elmondott beszédjükben, kiadott könyvükben hangsúlyozzák, hogy ők nem politizálnak, a haza és vallás törvényeit tiszteletben tartják, ők csupán a felebaráti szeretet, terjesztéséért, a jótékonyág gyakorlásáért élnek. Ők kivonták Krisztus tanaiból az egyetemes emberszeretet eszméit, ők még ellenségeiket is szeretik, ők tökéletességben az Istenhez — vagy mint ők mondják: a Világ-Egyetem Nagy Építő-Mesteréhez — akarnak hasonló lenni! Ugyebár: gyönyörű cél? De miért kell ilyen cél felé titkolódzó sötétségben haladni? Azonnal meglátjuk.

Mindenekelőtt nézzük meg, hogyan fest a szabadkőműves «szertartás»?

Egy terembe («szentély»-be) melynek közepén «szertartásos szőnyeg (tápisz)» van, s amelyet még néhány oszlop, zászló, gyertyák díszítenek — belépnek a szabadkőművesek (ballábal, még pedig úgy, hogy a balláb a jobbal derékszögben legyen!), elfoglalják kijelölt helyeiket, magukra huzzák fehér bőrkötényüket, fehér keztüjüket, maguk elé rakják szimbólumaikat.

«Minden vallásos és filozófiai eszmének, mely az emberekre hatni akar, szimbolizálásokra van szüksége, hogy behasson a szívekbe s az ember öntudatába. Mik volnának szimbolizmusok nélkül a vallások? Itt a kapocs, itt a csáb, melyet a papok minden időkben csodálatraméltóan tudtak alkalmazni. Eddig a vallások monopóliumai voltak a szimbolizálások, most azonban a mi kötelességünk, hogy elvonjuk tőlük.» (Gelléri Mór id. könyve, 573—74. old.)

A kereszténység felséges szimbólumai helyett az ő szimbólumai: a halálfő és a csontváz, — melyek valószínűleg a bonctant jelképezik. Jelképeik ezenkívül a kenyér, a só, a víz, — melyek talán a ren-

des háztartást jelentik. S végül szimbólumai — a kakason és homokórán kívül: a szögmérő, körző, mérőléc, vízmérő, mérőőn, kalapács, vakolókanál s a többi, a kőműves szakmához tartozó szerszám.

Különböző gyerekes, minden komoly embert nevetésre ingerlő hókuszpókuszok után kezdődik a szabadkőműves «munka». Ezeken a munkákon már nem tartják be a miniszter által láttamozott alapszabályokat, ezeken már nem tisztelik a vallás és haza törvényeit, — sőt! De beszéljenek ők maguk:

«A liberalizmus roszakatag templomai körül mit settenkedjünk tovább? A szabadelvűség olyan valami, ami túlélté magát. Mögötte már hatalmasan zeng a föld a felvonuló milliónyi proletárhadsereg döngő lépteitől!»

Mikor és ki mondotta azt a beszédet, amelyből a fentebbi sorokat idéztük? Talán Károlyiek alatt Kunfi-Kohn, Jászi-Jakobovits vagy valamelyik előfutára Kun-Kohn Bélának? Sőt ellenkezőleg. Az idézett sorokat Vészi József, a kapitalista Pester Lloyd főszerkesztője mondotta 1904 október 29-én, a «Reform»-páholy ülésén, — akarom mondani: «munká»-ján. (Lásd: «Jelentés a «Reform»-páholy 1904 okt. 29-én és 30-án tartott együttes munkájáról», 5. old.). Honnan sejtette meg Vészi már 1904-ben, hogy valaha «milliónyi proletárhadsereg» lesz a világon? Ki fog derülni a titok, lapozzuk csak tovább a «Reform»-páholy idézett könyvét.

«A szociáldemokratáknak történelmi bibliája a *Kommunistisches Manifest*, az elnyomottak szüntelen harca. Amit a *Kommunistisches Manifest* mint csodálatos és lehetetlen dolgot állított fel, azt éppen a történeti megvilágítás mellett természetesnek és okszerűnek fogjuk találni.» (Id. könyv, 29. old.)

Hát a kommunizmus «természetes és okszerű» eljövételét ki hitte ilyen sziklaszilárdan 1904-ben? Egy kiváló férfi: dr. Wolfner Pál, aki később — könyvkiadó papja segítségével és Farkas Pál néven — író, majd miután Tisza István talpát ajult műimádattal nyalta, mungó képviselő lett. Farkas Pali lett belőle.

Ezek a szabadkőműves-kommunista érzelmek 1904-ben talán csak véletlenek. Nem lehettek ezek akkor még tudatosak!

Nem? Ime, dr. Deutsch Artur 1904 okt. 29-én így terjeszti a Nagypáholy elé a szabadkőművesek «szociális programját»: «Állandó hadsereg eltörlése, a nép fölfegyverzése kívánatos.» (Id. könyv, 46. old.) Ezt 1919-ben úgy mondták, hogy: *Nem akarok több katonát látni!* és: *Vasas! Ne hagyd magad!*

Szondolat

«A vallás magánügynek tekintendő, vallási társulatok és egyházak magánegyesüléseknek tekintendők.» (Ezt szóról-szóra így mondták 15 évvel később a népbiztosok.)

«A vallástanítás az iskolából kiküszöböltessék s felekezeti erkölccstannal helyettesítsék.» «A vallási birtokok elkobozandók.» (Fáber Oszkár tavaly valóban «likvidálta» is az egyházi vagyont s az iskolákban olyan «felekezeti erkölccstannal» helyettesítették a vallástanítást, hogy a serdülő gyermekek lelkébe «nemi felvilágosítással» és egyebekkel nehezen lecsapolható fertőt helyeztek.)

«Az egyházi javakon kívül a kötött birtok intézménye az, amely a legnagyobb mértékben kárhóztatandó. Ennek megszüntetése tehát módfelett kívánatos.» «Meg vagyunk győződve, hogy a latifundiumok felosztása esetén a föld jövedelme óriási módon fog emelkedni.» (Kedves *Deutsch* «testvér», a diktatura alatt meggyőződhetett arról, hogy «Szociális fermeles —ből fakad a jólét!», ön is utazhatott száz kilométereket egy-két kiló lisztért, zsírért, pár tojásért, vagy ehette Pesten a gerstlit, hajdinakását, pacalt s egyéb moslékot, ha csak nem tartozott a szovjetház lukulluszi lakomákat rendező «előkelőségei» közé.)

Lássunk még néhány szabadkőműves eszmét.

«Ki kell mondani, hogy a szabadkőművesség kifelé mint a szabadgondolkodók egyesülete jelentkezik és ott pompásan lehet találkozni a *Bokányi Dezsőkkel!*» (Id. könyv, 70. old.) Találkozni akartak Bokányival. Tessék, az ügyésznek fogházában lehet.

«Azt mondja egyik testvérünk, hogy *többekévesőbbé mindnyitán érezzük a klerikális intézmények áldásait*, mert felekezeti iskolákat tartanak fenn. Tekintsünk csak mélyebben a dologba. Nem tudom statisztikai adatokkal illusztrálni, de hiszen tudjátok, hogy ezt abból az óriási vagyomból nyújtják a katolikusok, amely a kezükben van. *Hogy éppen a katolikus klerus az, amely legjobban van támadva, abban leli magyarságát, mert igen nagy a hatalmi állása, és államvallás, vagyis legfőbb vallás.*» (Id. könyv, 70. oldal.)

Íme, így zárt ki a szabadkőművesség köréből minden politikát, így tisztelte a haza és vallás törvényeit. Páholyai sötétjéből hintette a mételey-magot, amely később az egész országot rombadöntötte. A kommunizmus melegágyai voltak a páholyok, ezek boszorkánykonyhájában főtt a mérég, amelylyel a magyar fajt akarták megölni. A «felebaráti szeretet» köpenye alatt le akartak döfni mindenkit, aki keresztény és magyar mert lenni, el akarták venni a történelmi

magyarság földjét és vagyonát, csak a zsidóságnak lehetett bármily nagy latifundiuma. Hogy is lehetne megengedni, hogy az ezeréves magyarságnak itt Magyarországon birtoka, szavának sulya legyen? Meg akarták maguknak szerezni az iskolákat, hogy az ő «eszméiket» terjesszék, hogy kiölethessék az ifjúság lelkéből azokat, amelyeket szentnek ismertünk: az Isten és a haza fogalmát. Nemzeti öntudatunknak lelkesítő eredménye, hogy ez nem sikerült, évtizedekre visszanyúló destrukciójuk, forradalmak és kommunizmus — melynek vezeterei majdnem mind szabadkőművesek voltak — román megszállás és minden poklok után is él és élni fog a magyarság ezer esztendő földjén.

(bois.)

Legujabb könyvek.

Szépirodalmi művek:

Arató E.: Tavaszí requiem	K 13.20
Bangha B. S. J.: Magyarország újjáépítése és a kereszténység	« 55.20
ifj. Gryneas: Isten hozzád! szózat az életbe lépő s az iskolától bucsuzó ifjúsághoz	« 13.20
Komáromi J.: Mit busulsz kenyeres	« 30.80
Majorné Papp M.: Allj meg Horthy Miklós	« 22.—
Zsilinszky E.: Nemzeti újjászületés és sajtó	« 16.50
Serao M.: Bocsnát	« 55.—
Williamson E.: Lord Loveland	« 55.—
Williamson E.: Titokzatos történet	« 39.30

Gazdasági művek:

Kisgazdák könyvtára; I. füz. Tyuktenyésztés	K 5.50
II. füz. Házinyultenyésztés	« 5.50
Bernátsky: Veteményes kert	« 22.—
Molnár István: A gyümölcs értékesítése	« 23.20
Kukuljevic: Védekezés a ragadós állati betegségek ellen	« 15.20
Rechinbach: A gabonatermés fokozása	« 13.20
Pettenkoffer: A jó pincegazda	« 13.20
Dr. Seyfried: A gazda mint üzletember	« 6.60

Kapható:

A Központi Sajtóvállalat

könyvkereskedésben.

Budapest, IV., Duna-utca 6. szám

(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

Szondolat

FINOM ZONGORÁK

óriási választékban.

STERNBERG

zongoratermei

BUDAPEST, VII. KER., RÁKÓCZI-ÚT 60. (Saját palotájában.)

Bel- és külföldi illatszer,
pipere, háztartási, gazda-
sági és fényképészeti cik-
kek állandóan raktáron.

Postán is szállít utánvétellel:

RADÓ

„Madonna“

DROGÉRIA

Budapest, VII., Thököly-ut 7. szám.

LEGKITÜNÖBB MÁRKA!

ÉS TABLÁS FÉNYKEMÉNYÍTŐ.

GYÁRTJA:

MIRROR LABORATÓRIUM

Plaveczy gyógyszerész és Szabó

Budapest, VII. ker., Verseny-utca 10. sz.

MINDENÜTT KAPHATÓ!

Brilliánst,

gyöngyöt, aranyat, platinát és
ezüstöt horribilis áron vesznek

Telefon
József
52-64.

Singer Testvérek

VII., Rottenbiller-u. 24.

BÉRAUTÓK

Cimre
figyelni

nyitott, csukott, elegáns kocsik
külföldre, vidékre és a városban
bármely időben kaphatók a

Király Automobil R.-T.-nél

Budapest, VII., Király-utca 11.
TELEFON: József 124-01, 124-02, 124-03.

NAGY ÉS VÉRTES

Telefon:
125-34

R.-T.

Telefon:
125-34

amerikai iroda-
berendezési
vállalat

Budapest, V., Arany János-u. 20.

Közvetlen
behozatal.
Svédbutorok
Eredeti ame-
rikai buto-
rok. Egyes
darabok, va-
lamint teljes
iroda- és
bankberen-
dezések.

Most jelent meg! Dénes Gizella

MECSEKI CSEND

című novelláskönyve. • Ára 24 korona.
Az első sortól az utolsóig fogvatartja az olvasót.
Pompás fordulatok a női lélek világából. Kapható:
A KÖZPONTI SAJTÓVÁLLALAT könyv-
kereskedésében Budapest, IV., Duna-utca 6.
(Klotild-palotában, a Belvárosi kávéház mellett.)

Poloska- és molyirtást

garanciával végez

FISCHER VACUUM R.-T.

VII., Dob-utca 90. (Saját ház.)
TELEFON: József 10-72 és
József 60-38.